Laiškas Valerijai Čiurlionytei, 1917-06-19 ar 20, [iš Sočio – į Iskorostį].

Tokia tyki sauloleida kalnuose!

Tokia tyki sauloleida kalnuose!

Už dešimčių ir dešimčių varstų liejas raudonos spindulių srovės po melsvas viršūnes ir vėsius klonius, liejas ramybė ir gyvenimas — viename spindulėlyj… O tųjų spindulėlių daugel, daug — pilnos erdvės, pilnos pakalnės ir dauburai, pilni debesys ir upeliai…

Sauloleida kalnuose tokia tyki!

Aplinkui — gėlių tvanas. Kažkur toli žemai matos juodi taškeliai — gašūs kiparisai, matos balti margučiai — magnolijos plačios.

Mano kelias visą laiką kalnų skiauterimi, į abi pusi — giliausi kloniai, toliau — kalnai, toliau — kloniai, toliau — kalnai, toliau — sauloleida…

Ir norisi būti prie žemės, prie skiauteries kalno kaip ta uola, ir norisi būti kaip žemė, kad tie gesdami ramybės ir gyvybės spindulėliai tyliai visą kūną su žeme išbučiuotų…

Kalnuose sauloleida tyki tokia…

Namo sugrįžau jau vėlai, vėlai. Mano medžiakai (mediniai batai) kojas taip nudilino, kad ėjau cypdamas. O šiandie jos tokios pasipūtusios. Besimaudant marėse prisisunkė žaizdos druskos. Padėjimas pasidarė neužvydėtinas.

Tat nuėjau in upikę ir iš tos apmaudos pradėjau akmenis jon versti — norėjau pasidaryti tiltą. Bet vanduo gan gilus ir toks greitas, kad kol aš atvelku kitą akmenį, jau jis pirma padėtą nuvolioja. Bet vis tik nusisekė tiek priversti akmenų, kad užteko man išsitiesti ant jų. O man išsi[t]ie[s]us, begeriant sraujausį vandenėlį akmuo iš apačios išsprūdo, paskui kiti dar greičiau išbyrėjo ir nepamačiau, kaip ant pačio dugno atsiradau. Gerai, kad buvo saulė. Pagulėjau ir sudžiuvau. Akmenus bevartydamas pavargau truputį. Ir kojos truputį erzina. O vakar buvau toli kalnuose. Eiti 18 v[arstų]. Pas kriokl[i]us. Ši[u]okart kriokliai buvo ne kažkaip gražūs.

Tik lietus lijo ir purvo buvo tiek, kad tik brisk. Patiko laipiot stačiais kalnų šonais. Kur lipiau ant kalno, vadas sako, kad ten tik sprandus sukinėjas, o vaikščiot — niekas nevaikšto. Bet kaip užsikarsčiau — tai smagu.

Ir išsimaudžiau baltam krioklio vandenėlyj, ir atsigėriau iki valiai. Krioklio vanduo vis tiek kaip vynas. Šaltas toksai ir skanus, išteka iš pačios kalno širdies. Ir savo kelyj tiek dainuoja. Ir savo kelionėj tiek saulėj nardos. Kaip jį negerti!

O kai pasileidi šliaužti pakalnėn — tai taip ir važiuoji su visu graužu, o nuo medžiakų pasilieka dvi storos vagos…

Gerai kalnuose!

Maniau, parėjęs rasiąs nuo tavęs žinią… Tavo šalyj saulė leidos, iš tavo šalies tokie spinduliai tekėjo, iš tavo šalies tokia ramybė liejos…

Senai, senai jau beturėjau nuo tavęs žinią.

Kodel, kodel?

Nežinau, ar tu parašysi dar man, ar mane atsiminsi kada…

Aš meldžiuosiu už tave, ir jei nerami mano malda sugriaudintų tykų sapną Tavo — atleisk tu man…

Ir jeigu mano rūpestis būtų kaip netikėtas nematomo paukščio plasnojimas ir paliestų tykią tavo godą — atleisk tu man…

Tegu tavo dienos būna lengvos ir žemė — tik pieva.

Bolyt[i]s
20 (o gal 19 — nežinau).

KOMENTARAI